

STAVEBNÉ NOVINY

Denník o podnikaní v stavebníctve

Číslo 140 / Utorok 14. augusta 2018

Ročník 12 / 2 699. číslo od začiatku vydávania denníka Stavebné noviny®

DOPRAVNÉ STAVBY / Dobre načasované odvolávaná

Križovatka Triblavina na D1 uľahčí dopravu a život ľuďom, tvrdí NDS

Križovatka Triblavina na diaľnici D1 pri Bratislave po dokončení podľa generálneho riaditeľa Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) Jána Ďurišina výrazne uľahčí dopravu a život obyvateľom v okolí hlavného mesta SR. Mrzí ho, akým spôsobom pristupovali k tejto stavbe niektorí občania, ktorí protestovali proti zmene technického riešenia D1 medzi Bratislavou, Sencom a Trnavou. Namiesto pôvodne plánovaného rozšírenia na šesť pruhov so súběžnými pripájacími komuni-

káciami bude mať diaľnica osem pruhov po Blatné a šesť po Trnavu bez tzv. kolektorov.

„Taká istá situácia bola pri križovatke v Blatnom. Začala sa stavať rok po začatí tejto stavby a dnes už funguje a slúži,“ povedal J. Ďurišin v súvislosti s obnovením prác na križovatke Triblavina. „Je to ukážka toho, akým spôsobom sa dnes buduje. Je to komfortné pri Blatnom, prehľadné, bezpečné a takto sme už mohli jazdiť aj tu,“ poznamenal.

Triblavina sa podľa NDS bude stavať tak, aby sa v budúcnosti

na ňu mohli napojiť kolektory, ktoré by v prípade potreby viedli popri diaľnici.

Čas na zmenu stavby pred dokončením sa podľa šéfa diaľničnej spoločnosti ráta v mesiacoch, táto stavba sa však posunula v rokoch. „Nie z našej viny. Odvolávaná boli dobre načasované, prichádzali vždy na konci možného odvolacieho obdobia. Nazval by som to maximálne možné, umelé predlžovanie odvolacích lehôt a naťahovanie času,“ pokračoval J. Ďurišin.

[> Pokračovanie na s. 2](#)

Z OBSAHU

Protischránkový zákon

Návrh novely zákona o registri partnerov verejného sektora nedemontuje protischránkový zákon. Tvrdí to minister spravodlivosti Gábor Gál v reakcii na vyjadrenia poslanca NR SR Miroslava Beblavého. Ten je presvedčený, že vláda chce demontovať jediné protikorupčné opatrenie, ktoré prijala, a vysvetľuje aj, prečo si to myslí.

[> strana 2](#)

Výškové drevostavby v SR

[> strana 3](#)

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE / Celkový priemerný čas je 83,36 dňa

Trvanie kontroly eurofondových zákaziek, ktorú vykonáva ÚVO, sa postupne skrakuje

Trvanie kontroly eurofondových zákaziek, ktorú vykonáva Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO), sa postupne skrakuje. Celkový priemerný čas kontroly pred uzavretím zmlúv s vybranými dodávateľmi, teda od doručenia podnetu na kontrolu po vydanie rozhodnutia, počas súčasného vedenia ÚVO v období štvrtého kvartála 2017 a prvého štvrtého kvartála 2018 dosiahol 83,36 dňa.

V porovnaní s tromi kvartálmi minulého roku, keď kontrola trvala dovedna 115,65 dňa, je to menej o 32,29 dňa, resp. o 27,9 percenta. Ako vyplýva z údajov, ktoré ÚVO

poskytol agentúre SITA, v prvom kvartáli 2018 sa celkové trvanie kontroly nadlimitných zákaziek financovaných z prostriedkov Európskej únie skrátila v priemere na 73,73 dňa. Oproti deviatim mesiacom vlni to znamená pokles o 41,92 dňa, alebo o 36,25 perc.

„ÚVO aktuálne dosahuje čistú priemernú dĺžku konania kontroly 22,23 dňa, čo je približne o jeden týždeň rýchlejšie, ako je zákonom stanovená lehota,“ informoval ÚVO. Čistý čas je záverečná fáza kontroly od doručenia kompletnej dokumentácie od verejného obstarávateľa po vydanie rozhodnutia.

V poslednom vlnajšom a prvom tohtoročnom štvrtroku čistá dĺžka kontroly trvala priemerne 22,90 dňa a za tri štvrtroky vlnajška 21,82 dňa.

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu navrhuje cez novelizáciu zákona o verejnom obstarávaní, aby ÚVO už automaticky nekontroloval všetky eurofondové zákazky. Mal by tak robiť iba na žiadosť riadiaceho orgánu príslušného operačného programu. ÚVO považuje za potrebné zachovanie svojich súčasných kontrolných kompetencií ako nezávislého orgánu.

[> Pokračovanie na s. 2](#)

Protischránkový zákon nie je podľa ministra G. Gála ohrozený

Návrh novelizácie zákona o registri partnerov verejného sektora nedemontuje protischránkový zákon. Tvrdí to minister spravodlivosti Gábor Gál v reakcii na vyjadrenia nezaradeného poslanca Národnej rady SR Miroslava Beblavého. Ten je presvedčený, že vláda chce demontovať jediné protikorupčné opatrenie, ktoré prijala. „Obavy z demontovania protischránkového zákona navrhnutou novelou odmietam, keďže úpravy zákona na základe nejasností v praxi pripravili tí istí odborníci ako pri pôvodnom návrhu zákona,“ uviedol G. Gál.

Vyrovnanie sa s aplikačnými problémami, ktoré priniesla prax, vypracovala podľa ministra identická skupina právnikov a expertov, čo vytvorila aj pôvodný návrh zákona. „Aj na medzirezortné pripomienkové konanie dohliadajú a moderujú ho tí istí odborníci, ktorí s exministerkou Luciou Žitňanskou tvorili pôvodný zákon aj novelu,“ pripomína G. Gál.

Hotový návrh novely zákona mu predložili po nástupe do funkcie, pokračuje minister. „Moja predchodkyňa ma požiadala, aby som ho ako veľmi potrebný materiál v rámci

zabezpečovania transparentného nakladania s verejnými zdrojmi predložil do medzirezortného pripomienkového konania,“ vysvetľuje G. Gál.

Podľa M. Beblavého nový návrh z dielne ministerstva spravodlivosti ohrozuje protischránkový zákon viacerými spôsobmi

„Najväčší problém je, že zavádza výnimku tzv. bežného obchodného styku. V praxi to znamená, že partneri štátneho podniku nemusia byť v registri, budú môcť obchodovať so schránkovými firmami, ak to dajú pod nálepku bežného obchodného styku. Stratíme teda informácie o tom, s kým obchodujú štátne verejné firmy,“ hovorí M. Beblavý.

[> Pokračovanie na s. 5](#)

Križovatka Triblavina na D1 uľahčí dopravu a život ľuďom, tvrdí NDS

Dokončenie zo s. 1

NDS momentálne pripravuje dodatok k zmluve so zhotoviteľom, prípadné zvýšenie zmluvnej ceny prác v objeme takmer 20 miliónov eur (bez DPH) bude známe neskôr.

Doprava na diaľnici D1 sa presmeruje do troch zúžených pruhov v každom smere jazdy, rýchlosť sa zníži na 80 kilometrov za hodinu. „V prvej fáze bude doprava na D1 vedená prevažne v ľavom jazdnom pásu, v strednom deliacom a v časti pravého pásu. Týmto usporiadaním dopravy vznikne v pravom jazdnom pásu pracovný priestor oddelený obojstranným betónovým zvodidlom,“ informovala hovorkyňa NDS Michaela

Michalová. „Od augusta do novembra 2018 budú prebiehať stavebné práce na rozšírení južnej strany telesa diaľnice v celej dĺžke stavby a dočasný násyp v mieste navrhovaného diaľničného mosta,“ uviedla.

Národná diaľničná spoločnosť žiada vodičov o zvýšenú opatrnosť v tomto úseku pri realizácii dočasného dopravného značenia. Doprava v smere von z Bratislavy bude v prvom štvrtroku 2019 presmerovaná na dočasne rozšírený úsek D1 v režime tri plus tri jazdné pruhy. „Následne po vybudovaní polovice podjazdu sa v rovnakom režime presmeruje doprava v smere do Bratislavy a vybuduje sa druhá polovica podjazdu,“ vysvetlila M. Michalová. Podjazd bude vy-

budovaný pre križovanie s novou mestskou komunikáciou.

Križovatka Triblavina bude napojená na D1 v úseku Bratislava - Senec samostatnými križovatkovými vetvami a na navrhovanú cestu druhej triedy v mieste [turbo-okružných križovatiek](#). Tá bude v budúcnosti postupne dobudovaná a napojená na cestu I/61 Bratislava - Senec a cestu II/502 Bratislava - Pezinok. „V mieste styku vetiev križovatky a spomínanej navrhovanej miestnej komunikácie sú projektované namiesto stykových križovatiek menej kolízne turbo-okružné križovatky, a to z dôvodu zabezpečenia vyššej bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,“ dodala M. Michalová.

Trvanie kontroly eurofondových zákaziek, ktorú vykonáva ÚVO...

Dokončenie zo s. 1

Vlani pri 91 nadlimitných zákazkách financovaných zo zdrojov EÚ, napriek predošlej kontrole na riadiacich orgánoch, odhalil chyby, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok verejných obstarávaní v objeme takmer 100 miliónov eur. ÚVO tak zabránil prípadným korekciám od Európskej komisie.

Terajšie vedenie ÚVO v záujme skrátenia kontroly prijalo viaceré systémové opatrenia. „Vďaka takejto procesnej zmene sa síce

predĺžilo obdobie medzi doručením predbežných záverov z kontroly riadiaceho orgánu, sprostredkovateľského orgánu a vydaním oznámenia o začatí kontroly, no zároveň sa výrazne znížil čas medzi vydaním oznámenia o začatí kontroly a doručením kompletnej dokumentácie verejným obstarávateľom na ÚVO,“ oznámil úrad. Tieto procesné zmeny majú podľa neho najväčší účinok na celkové zníženie trvania kontroly.

Lehota od doručenia podnetu na kontrolu na ÚVO po doručenie predbežných záverov

kontroly z riadiaceho orgánu či sprostredkovateľského orgánu na príslušnom ministerstve sa znížila z 21,2 dňa za deväť mesiacov vlani na 16,47 dňa v štvrtom kvartáli 2017 a prvom kvartáli 2018 (17,03 dňa v prvom štvrtroku). Ďalšia časť do oznámenia o začatí kontroly sa predĺžila zo 7,06 dňa na 15,46 dňa (16,47 dňa). Čas na doručenie kompletnej dokumentácie od verejného obstarávateľa sa výrazne skrátil zo 65,56 dňa na 28,53 dňa (18 dní).

(sita, sn)

Viacpodlažné drevostavby sa môžu stavať už aj na Slovensku, no sú tu isté obmedzenia

Miroslava Brindová

Vo svete sa stále viac rozmáha trend drevostavieb, nielen v ponímaní chát, dreveníc a rodinných domov využívajúcich prvky z dreva. Hovoríme o administratívnych budovách, nebytových priestoroch a pre niekoho možno stále prekvapivo a netradične aj o výškových stavbách z dreva.

Práve výškové stavby z dreva to nemali vždy úplne jednoduché a existovali obmedzenia, ktoré predstavovali absolútny nonsens pre slovné spojenie mrakodrap z dreva.

Drevo sa na Slovensku ako stavebný materiál využívalo menej zásluhou obmedzení prameňiacich zo zákona 22/1955 o drevárskej inšpekcii, ale taktiež preto, lebo pred rokom 1990 sa výrazne využívali silikátové a oceľové základne. Prekážkou bol aj vtedajší pomalý a neefektívny vývoj predpisov protipožiarnej bezpečnosti. A tak bolo oveľa jednoduchšie sprísniť pravidlá pre stavby z dreva. V terajších technologických podmienkach je scestné, aby boli moderné drevostavby neustále porovnávané so zrubmi či dokonca s unimobunkami. Pomaly, ale isto sa mení i prístup krajín Európskej únie k otázkam požiarnej bezpečnosti.

Prísne protipožiarne normy

Dnes už je situácia iná, stačí sa pozrieť napríklad k rakúskym susedom na stavbu HoHo Wien, čo by mala byť do konca roku 2018 najvyššia hybridná stavba na svete. Slovensko bolo v tejto oblasti ešte donedávna pár

krokov pozadu oproti iným krajinám. Najmä s ohľadom na protipožiarnu bezpečnosť sú slovenské technické normy veľmi prísne.

Základné pravidlá a princípy boli zadefinované ešte pred vyše 40 rokmi, pričom odzrkadľovali materiálové a technické možnosti stavebného priemyslu, aké boli v tom čase k dispozícii.

Situácia sa našťastie v priebehu rokov mení k lepšiemu, pretože napriek dlhodobému stagnovaniu požiadaviek na drevostavby sa v roku 2017 podarilo presadiť zásadnú zmenu. Do platnosti vstúpila revízia STN 92 0201-1:2017 Požiarne bezpečnosť stavieb.

Spoločné ustanovenia. Časť 2: Stavebné konštrukcie. Významnú úlohu pri presadzovaní tejto revízie zohral prodekan Fakulty bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity doc. Ing. Vladimír Mózer, PhD. Čo sa teda konkrétne zmenilo?

Koľko podlaží sa prv akceptovalo

„Kým v zahraničí sú požiadavky na požiaru odolnosť konštrukcií a ich triedu reakcie na oheň (horľavosť) oddelené, v SR sa prelínajú v systéme konštrukčných prvkov a

[> Pokračovanie na s. 4](#)

HoHo Wien by mala byť do konca roku 2018 najvyššia hybridná stavba na svete

Viacpodlažné drevostavby sa môžu stavať už aj na Slovensku...

Dokončenie zo s. 3

celkov. To znamená, že len čo je nosná časť vertikálnych konštrukcií z dreva, začínajú platíť veľmi prísne obmedzenia a vôbec sa pritom neodlišovalo, či je drevo v konštrukcii chránené alebo nie," hovorí V. Mózer.

Donedávna sa akceptovali dve nadzemné podlažia v stavbách určených na bývanie a ubytovanie, štyri podlažia pri nevýrobných stavbách, tri podlažia pri výrobných stavbách. Tieto limity však so sebou prinášali aj značné obmedzenie z pohľadu využitia stavby, súvisiace s najvyšším prípustným požiar- nym rizikom.

Zároveň boli pre tento typ konštrukčného riešenia kladené vysoké požiadavky na požiarnu odolnosť konštrukcií.

„Stále platí, že trieda reakcie na oheň, ktorá charakterizuje ‚horľavosť‘ stavebnej konštrukcie, resp. materiálu, z akého pozostáva, nemá žiadny súvis s jej požiarou odolnosťou. Aj konštrukcia z nehorľavého materiálu môže pri požiari zlyhať veľmi rýchlo, ak nie je adekvátne dimenzovaná alebo chránená. V slovenských predpisoch a normách sa však trieda reakcie na oheň – historicky nazývaná stupeň horľavosti materiálov stavebných konštrukcií – trochu nešťastne vnáša do ich schopnosti odolávať požiaru prostredníctvom systému konštrukčných prvkov a celkov," pokračuje V. Mózer.

Unikátne vlastnosti dreva

Tieto princípy sa snaží objasňovať verejnosti čoraz viac spoločností. Zo slovenských môžeme spomenúť výrazného propagátora stavieb z dreva, platformu Stavíme z dreva, osvetu robia v oblasti drevostavieb z mnohých dôvodov. „Drevo pohlcuje škodlivé látky z prostredia, reguluje v objektoch vlhkosť, má nízku tepelnú prijímatnosť. Okrem toho sa vyznačuje dobrými tepelnoizolačnými vlastnosťami, stavia sa z neho rýchlo a samotná výstavba je suchá. Okrem hliny je to jeden z najekologickejších materiálov, vďaka jeho zápornej bilancii emisií a CO₂ v porovnaní s kovmi, cementom, oceľou a betónom. Splodiny, ktoré sa tvoria pri spracovaní dreva, jeho používaní a konečnej likvidácii, si drevo vykompenzuje počas svojho životného cyklu a počas svojho rastu – tým, že oxid uhličitý dokáže drevo samo pohlcovať a súčasne s procesom väzby CO₂ do atmosféry uvoľňuje kyslík. Drevo je navyše trvalo obnoviteľné," vysvetľuje Ivan Kolárik, konateľ firmy Kontrakting.

Revízia normy z roku 2017: päťpodlažné drevostavby

Všetky podstatné zmeny týkajúce sa viacpodlažných drevostavieb vstúpili do platnosti v roku 2017 v rámci revízie STN 92 0201-1:2017. Najvýznamnejšou zmenou je možnosť stavať päťpodlažné drevostavby, pokiaľ budú splnené určité podmienky. Návrh a požiadavky na konštrukcie drevostavieb vychádzajú z Eurokódu 5, začalo sa tiež zohľadňovať, či je konštrukčný prvok drevostavby chránený alebo nie.

Revízia si nedávala za cieľ bezhlavo zvýšiť dovedy povolenú podlažnosť, resp. výšku drevostavieb, ale odstupňovať ju na základe toho, akú má konštrukcia z dreva úroveň ochrany. Znamená to najmä uzatvorenie drevených častí konštrukcií nehorľavými ochrannými obkladmi a pokiaľ na konštrukciách sú, vyplnenie dutín nehorľavými materiálmi.

V praxi pri drevostavbách treba rozlišovať drevo priznané a chránené. Pri priznanom dreve sa požadovaná protipožiarna bezpečnosť dosahuje aplikovaním prísnych výškových obmedzení. Pri chránenom dreve je nevyhnutné, aby počas trvania požadovanej požiarnej odolnosti neprišlo k zapáleniu alebo pomalému tleniu dreva vo vnútri konštrukcie pod ochranným opláštením. Okrem toho je potrebné vyhnúť sa aj problému šírenia požiaru vnútro drevených konštrukcií, ak sú konštrukčné dutiny nevyplnené alebo vyplnené horľavými materiálmi.

V prípade viacpodlažných drevostavieb tak dnes musia mať všetky ich konštrukcie vyplnené dutiny nehorľavými materiálmi, ktoré dokážu odolávať teplotám 1 000 °C a nemôžu v dutinách sadať alebo z nich vypadávať. Ak nie sú dutiny v konštrukciách drevostavieb takto ošetrené, ich maximálna povolená podlažnosť sa logicky znižuje.

Limit je 12 metrov

„Po novom teda drevostavby môžu mať najviac päť nadzemných podlaží. Inak povedané, môžu mať 12-metrovú výškovú úroveň podlahy posledného nadzemného podlažia, ak budú realizované z konštrukčných prvkov s chráneným drevom a nehorľavou, vysokým teplotám odolnou výplňou všetkých dutín – čo znamená, že drevostavba má tzv. zmiešaný konštrukčný celok.

Úroveň 12 metrov je limitom, nad ktorým sa musia v obvodových stenách realizovať požiarné pásy, ktoré sa nedajú zhotoviť z

drevených konštrukčných prvkov. Požiarna odolnosť nosných a deliacich konštrukcií pri päťpodlažných drevostavbách je 45 až 60 minút," dopĺňa V. Mózer.

Únikové cesty v prípade požiaru

Pri priznanom dreve, keď výplň dutín nespĺňa spomínané požiadavky, je to stavba s horľavým konštrukčným celkom a má obmedzenú maximálnu povolenú výšku. Nevýrobné stavby do deviatich metrov úrovne podlahy posledného nadzemného podlažia, stavby na bývanie a ubytovanie najviac tri podlažia a stavby výrobné do štyroch podlaží pri chránenom dreve bez požadovanej výplne dutín alebo do troch podlaží pri priznanom dreve.

Požiarna odolnosť nosných a požiarné deliacich konštrukcií je v týchto prípadoch 60 až 90 minút. Popri požiarne odolných konštrukciách je dôležité vhodné riešenie únikových ciest zo stavieb. Viacpodlažné stavby znamenajú dlhšiu únikovú cestu v prípade požiaru. Musia sa vytvárať tzv. chránené a čiastočne chránené cesty, ktoré poskytujú unikajúcim osobám požadovanú ochranu na dostatočne dlhý čas. Konkrétny typ už závisí od druhu užívania stavby, počte osôb a vzdialenosti do bezpečia – tá je daná počtom podlaží drevostavby a ich rozlohou.

Bezpečnosť na stavenisku

Aj výstavba drevostavieb podlieha, pravdaže, prísnejším pravidlám v rámci protipožiarnnej bezpečnosti. Zo stavby sa musí pravidelne odstraňovať drevený odpad a treba ho vyvážať mimo staveniska. Samozrejmosťou je prísny zákaz fajčenia, bezpečnosť a kontrola pri a po používaní nástrojov produkujúcich teplo a celkové zabezpečenie perimetra staveniska.

Pri súčasnej situácii na Slovensku s ohľadom na záväzky v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov a energetickej hospodárnosti, je nevyhnutné pracovať na zmenách, ktoré umožnia širšie využitie bezpečných drevostavieb. Tie v sebe kombinujú využitie domácich surovín z obnoviteľných zdrojov, skvelú energetickú účinnosť a úroveň požiarnej bezpečnosti takú vysokú, že bude porovnateľná s akýmkoľvek iným typom konštrukcie.

Autorka pracuje v spoločnosti House of Ukulele
Vizualizácia: smartcity.wien.gv.at

Protischránkový zákon nie je podľa ministra G. Gála ohrozený

Dokončenie zo s. 2

Druhým problémom je podľa neho to, že návrh chce vyňať celý finančný sektor vrátane štátnych finančných inštitúcií, ako

sú Slovenská záručná a rozvojová banka a Eximbanka. „Súkromné aj štátne finančné prostriedky budú teda môcť plynúť do schránkových firiem cez finančné inštitúcie bez akýchkoľvek obmedzení,“ myslí si po-

slanec. Za tretí problém pokladá to, že nový zákon zavádza, aby mimovládne organizácie a aktivisti, ktorí namietajú proti falošným zápisom v protischránkových zoznamoch, museli znášať trovy za súdne procesy.